ՔՍԱՆԵՒԵՐԿՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1349 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 13 — ՓԵՏՐՎԱՐ — 1873

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 30 փր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ.

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Ընդունուած յօդուածոց համար ծանուցումն վճարելի է.
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և է թուղթ ... խմբագրին — Հասցէն ... Պէյօղլու Մասիս տպարան.
Ձեռագիրք չեն դարձուիր.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 13 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիայէն եկած վերջին լուրերը Պ. Թիէրի և Երեսփոխանական ժողովոյն անհամաձայնութեանն յաղագս գալիք ծանր տագնապի կասկածները կը փարատեն.

Երեսփոխանական ժողովը հասկցաւ վերջապէս որ հանրապետութեան նախագահին դէմ իւր բռնած դիրքը յաղթող չէր. հատուածոց կարծիքն բաժնուած էր առջի իւր ընթացներուն՝ լրագրաց՝ միջոցաւ. զժղոհութիւն յայտնել ժողովական դէմ, և նոր միապետական ձեռնամուխը դադարեցնել, մանաւանդ Պ. Թիէրի վերջին անգամ երեսփոխանական ժողովոյ մէջ ըրած խօսքերէն ետեւ, որ ժողովականաց նկրտումները ճշմարտութեամբ երեւան հանած էր.

Ժողովականք նորանալու՝ մէկ օրէն միւսը, առջինի ժողովին հաւանիլ էր Պ. Թիէր. որովհետեւ քանի որ նա հանրապետութեան գործիչ էր, միապետականաց մեծամասնութեանց առաջարկը չէր ընդունէր և նոյն խորհրդակցութիւնները մէջ ՚ի վեր կը առաջարկէր. Իւր ձայնը մեծ ազդեցութիւն ունի ոչ միայն ժողովին այլ և երկրին մէջ, այն ձայնը պէտք էր լռեցնել.

Պ. Թիէր հասկցաւ զայս, և անմիջապէս զգուշութեամբ մարտնչելու դիմաց դէմ, և վերջապէս խորհրդոյ յանձնաժողովը.

Աչքառուի իւր խօսքերէն մէկ քանին.

« Քաղաքական խնդիր մը կայ, և հանրապետութեան նախագահն որ կ'ուզէ սահմանադրական բանաւոր մը, չեմ կրնար ... Խորհրդեցէք ձեր սահմանադրութեան գործունէութիւնը. Հանրապետութեան նախագահը պատասխանատու է մ'խմբովին ժողովին մէջ խօսիլ կուզէ. ժողովին ալ այն պատասխանատուութեան ընդդէմ կենալ ... Այս կարեւոր խնդիր մը.

« Նախագահն իր ատենադրութեան միջն ... մէկին. այն ժամանակ մեկը յետին կ'ըլլայ և պէտք ըլլայ նախագահին.

« Այսօր մեզնէ նախագահը նոր պատասխանատու մ'ալ պիտի խնդրէ համար. Այս ալ մեր կրնանք որ նորէն ատենադրութիւն մ'ալ ըլլայ և մէկին. Արդէ միջոցները նորէն ... նոր առաջարկութիւններ երեւան ելլեն, որոց պատասխանել պէտք լինի. Առանց ամենայն կարծեաց բանին են. Խնդիրը ինչ կուզէ, որ այս բանը Սենատոյ այն կրանելն, կը ներեմ որ հանդիսաւոր պատարագին մէջ քաղաքականութեան ողջոյն մի կուտան,

ողջունելոյներ անոնց նոյնքան կերթան և օգնութեան անոնց, անձամբ ալ նորէն նոր կը դառնան և միացեալ քաղաքական ընթացք կը կրեն.

« Այս ամենը չհասնի բոլոր բաներ չեն.

« Լաւ մը կրնար ընէն ուշադիր առանց մի մասնաւորապէս լինիլ. Եթէ ես Գաղղիոյ կառավարութիւնը նախագահ այն մեծ ազդեցութիւնը մէջ ունէի ընդունել լինէի, կրնայի կառավարական դէմ մ'առնել և ախոյեանաց սահմանադրական ընդդիմութ. խնդրոյ մէջ ընդունակ պատասխանատուութիւն յանձնել.

« Բայց ես փոքրիկ քաղաքացի մ'եմ, որոյ վերայ այս հանգամանքներն ձայն չեմ թողուր ինչ կարգի փոփոխուած են, և ախոյեանական փորձառութեան ամենայն պատճառաւ. Քանի որ կառավարութեան ընթացքին պատասխանատու եմ, չեմ կրնար ընդունիլ ախոյեանաց խնդրոյ մէջ խօսելու իրաւունքէս հրաժարիլ.

« Եթէ քանի մ'ամսոյ համար ինձ փոխ տրուած իշխանութիւն մը մէջ Թիւրք մ'առնումով հանդիսաւոր վիճակի մէջ դրուեցան առանց երկրին մեծամեծ գործերուն վերայ կարծիքս յայտնել առանց, այն ատեն ազատութեանս իշխանութեան մ'ալ խորհրդի ամենայն արգահատելի բանը կըլլար ինձ »

Սպանիոյ մէջ հանրապետութիւնը ժողովրդեան կողմէ առաջին դաշնութեամբ ընդունուեցաւ, բայց պէտք կըլլայ երկրին մէջ ամբողջ և խաղաղութեամբ յառաջանալ, խնդիր մ'է այս՝ որոյ վերայ եւրոպական լրագրաց կարծիքը խիստ տարաձայն է. Ոմանք չեն յուսար և կրնան ըսել կըլլայ, որ գործնական աշխատանքները, Քարլոսեանք, Ալֆոնսեանք, Մոնպանսիէեան հանդիսաւոր հանրապետութեան ատելաւոր ձայն չեն.

Ցոն Քարլոս արդէն իւր առաջադիմութիւնները կը յուսադրէ Սպանիոյ մէջ. Կոնֆեդերացիոյ նախագահին կը յայտարարէ թէ ինք թագաւորական պաշտպանութիւնն իւրեն վերադարձ իւր գահն և իւր ժառանգութեան իրաւունքն ամենուն ընդունէր այն ատենին մաքրուն որ բոլորին ձեռնտու և ժողովուրդը իւր դրօշակը պահէ Սպանիոյ մէջ.

Արդարեւ յառաջադիմութեան երկիր մ'է Սպանիա և ընդհանուր քաղաքական երկիրներու դէմ. Աշխարհակալական կառավարութիւնը գերիշխող կամ խաղաղական միջոցաւ կրնայ դարմանել յառաջ ամենայն կարծեաց եւս Սպանիոյ մէջ կիրառութեան

համար միջոցը նպատակին դէմ է միայն, և յայտնապէս քաղաքային պատերազմի ալ պատահման ամենայն կողմէ և աւանդ որ և է ապահովութեան.

Վիեննայէն եկած հեռագիր մ'ալ կուզէ թէ Հօհէնցօլլէրն իշխանին յառաջարկութեան խնդիրն որ նորէն երեւան եկած է Սպանիոյ մէջ. Բայց այս լուրն հաւատալի չեմ կրնար, որովհետեւ քանի որ Սպանիոյ կառավարութեան դէմ հանրապետական հանդիսականն մտադրած են, միապետութեան և թագաւորի խօսք չըլլալ լինիլ.

Մեկնող դուռ փոքր պաշտօն մը առաջ միապետական ահագին ... Սպանիոյ մէջ հաստատ ... Ախոյեանք թերթերը կը մտնեն, մինչ Սպանիոյ նախագահ առանց քաղաքական կուսակցութեան, այս կը ... քաղաքացի մը, որոյ համար ալ հարկաւոր ... Սպանիոյ.

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա 21 փետր.

Սերպիայէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Պոսնիոյ տարածքին մէջ մեծ նախարարներ Հօհէնցօլլէրն իշխանին ընտրութեան խնդիրն երեւան ելեր է.

Կոչ նոյն իւր նախագահութեան ընդունելով Օսմանեան պետութեան Սերպիան ալ մինչեւ հիմա հետեւեալ վարչութեան Մէկքէի իմաց.

Փարիզ 21 փետր.

Երեսփոխանական ժողովոյն և կառավարութեան մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեանց ... կողմէն ամենայն մէջ պատասխանատու յանձնարարուեցաւ.

Լոնտոն 21 փետր.

Փոխանորդն հիմ հաշտարար հանդիսութեանը վերահաստատեցաւ.

Փարիզ 21 փետր.

Երեսփոխանական ժողովոյն ... Օրլէանեան կուսակցութիւնը ... հրաժարեցան.

Փարիզ 21 փետր.

Պ. Տը Պրոյլի երեսփոխանական ժողովը ... Թիէրի վերայ, և կառավարական յայտարարութեան ... Թիէրի համաձայնութեան ... ծնողաց ... ժամանակ կը հրաւիրէ ...

Մադրիտ 21 փետր.

Սահմանադրական կառավարութիւնը Հօհէնցօլլէրնի ընտրութեան ... երկրին պէտք հանէ.

Լոնտոն 22 փետր.

Փարիզին մէջ պատ կը պատմէ թէ Հոլլանտայի մէջ յեղափոխութիւն մը պատրաստ է.

Մադրիտ 23 փետր.

Փոխանորդ փոփոխութիւն կայ.

Հանրապետական կառավարութիւն ... կը պատրաստէ և ... նախագահ ... վերաբերեալ ... կայսերական ... կառավարութիւնն ... գրուեցաւ.

Պերլին 22 փետր.

Բուռնէլի երկաթ. բաժնեք 76,75
» Նոր 36,90
Աւստրո—Օսման. Պանքա — —
Փրէնք Աւստր. Թիւրք 148.
Անգլո—Պանք 314—
Ոսկի 108 40

Լեհաստանի նորէն զինակցութեան կողմէն անցած ընդհանուր միջանկեալ մեծագոյն երկաթ ճանապարհի խնդրոյն յանձնաժողովը փոփոխման կարծիքն.

Պերլին 22 փետր.

Աւստրիական զօրաց պաշտօնեայ Զիպի կամոքն հիւանդ խիստ ծանրացած է.

Վիեննա 23 փետր.

Լեհերը բողոքին մերժեցան երեսփոխանին.

Թուրին 22 փետր.

Խորհրդարանը կառավարութեան առաջարկած 3 միլիոն ֆրանքի փոխառութեան ... ընդունեց.

Փարիզ 23 փետր.

Քանի մ'օրէ ՚ի վեր մեր գաղթը անոնց Թուրքիոյ միաձայն վերայ կը գրեն.

Պարիզի 22 փետր.

Քաղաքին մէջ յուզմունք մը կը տեսնուի.

Նորէն Մատրիտ մեծ խոռով է.

Մադրիտ 23 փետր.

Քաղաքական նախագահ Պ. Ֆիգէրաս հրաժարեցաւ.

52 զինուորեալ և 40 ոստիկանք պաշտօնէ հանուեցան.

Պերլին 23 փետր.

Եպիսկոպոսաց շարժումը կը շարունակէ.

Լոնտոն 23 փետր.

Գործաւորաց յուզմունքը հանդարտեցաւ. Կոմսական մի կուսակցութեան մէջ ընդունեց Ցրօմվէլ, Ալֆոնսօ, Զէֆիր.

Լոնտոն 20 փետր.

Օսմ. փոխ. 53 7/8
փոխ 1869 66 5/8
» 1871 74 1/2
» 1872 93 3/4
Ռուս փոխ. 92 1/2
Անգլ. 93
Մեքս. 28

Սկիւտար 21 փետր.

Բանդրմա Մ. Ն. 19
Կորսուած 10000 նահ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Կայսերական անձնապահ զօրաց հրամանատար նախագահ Ֆէրիդ Հիւսէյին փաշան Տօփ Ճէպիքի նախագահ անուանուեցաւ.

Երրորդ նիւթերն զինուորական պաշտօնէութեան Միութեան Մաջլիսի մէջ Արդարութեան խորհրդակցին անդամ անուանուեցաւ.

Ի. Փորթ նախկին քաղաքապետ Ֆէրիդ էֆ. Պէյազիտի խորհրդոյ անդամ անուանուեցաւ.

Նախորդ Մեծ. Եպարքոս Բարձր. Միհդհէտ Բիւլէնտ փաշան, Միւհէյիտ փաշան և Մահմուտ Նէտիմ փաշան շնորհաւորութեան գնացին նորընտիր Մեծ—Եպարքոս Բարձր. Էսատ փաշային :

Վեհ. Սուլթանը ծախսից գործոց պաշտօնեայ վսեմ. Րիզա փաշան անցեալ հինգշաբթի օրը կայսերական պալատը կոչելով երկարօրէն խօսակցեր ընդ նմա :

Կը հաւաստեն թէ վեհ. Սուլթանը երեսուն հազար ոսկի ամսական յատկացուց նախորդ Մեծ—Եպարքոս Բարձր. Միհդհէտ Բիւլէնտ փաշային :

ՐԱԶՄ

Ցաւալի հինգշաբթի օրը Վորդոսնանց տունին պատահած՝ հրդեհը չմնաց հրատարակելի :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԵՕՀԱՄԸ ՈՍԿՈՒՈՅ

12 փետր. երկուշաբթի երեկոյի		60 18
13 փետր. երեքշաբթի առաւօտ բացուեցաւ		60 21
կէս օր		60 23 1/2
Կ. Պոլիս 12 փետր.		
Օսմանեան մէճիտի ...		13.16
[illegible]		13.38
[illegible]		10.50
[illegible]		182 1/8
		86.5/2
Փոխ. 1863		366 1/2
1865		176 1/2
1869		338
[illegible]		21

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Մեծապատիւ երեսփոխան էֆէնտիք.

Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ Նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ շաբաթ 16 փետր. 'ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Գալաթիոյ :

Նիստը պիտի բացուի ժամ 6 ին եւ գոցի 10 ին :

Կը խնդրեմ զայդ ազին երեսփոխանս զոր խորհրդականութեամբ կատարել իրենց ներկայութեան պարտաւորութիւնը 'ի Պատրիարքարանի Հայոց

8 փետր. 1873

Կ. Պոլիս — Ատենադպիր

ՊԱՏՐԻԱՐՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ

ՄԿՐՏԻՉ ԱՐՔ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ԽՐԻՄԵԱՆ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1° Վաւերացումն Նախորդ ատենագրութեանց.

2° Ընթերցումն Սահմ. Վերաքննութեան Յանձնաժողովոյ.

3° Ատենական կանոնադրութիւն.

4° Կաթողիկոսական եւ Պատրիարքական յարաբերութիւնք.

5° Տեղեկագիր Ազգ. Ժողովոյ խնդրոյն :

Ատենադպիր Ընդհ. Ժողովոյ

ՏԻԳՐԱՆ ԵՍԽՍՈՒԹԵԱՆ

Ցաւալի հինգշաբթի Սրբոց Վարդանանց տօնին քէյտաւակը հանդիսաւորութեամբ պատարագ կատարեցին բազմաթիւ եկեղեցեաց եւ վարժարանաց յաւերժ մէջ :

Խասգիւղի Սուրբ Ստեփանոս, Եէնի-մահալլէ և Խասքէօյի եկեղեցիներու մէջ պիտի կատարէն ... հանդէսը, և յամենայն Պատրիարքարանի փոխանորդ Գեր. Տ. Յովհաննէս Միքայէլեան Հայրն այս օրը Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ...

Ստանալու ենք ...

Ծրարն ...

Գեր. Յոհաննէս Հայրն Ա. Ներսէսեան ...

Սևորը ...

Նոյն ...

Տուրք ...

Ժողովին պատրաստուած օրէնքները և այլն ...

... Տէր.

Իբր Ատենադպիր ...

... Տէր.

1873 փետր. 12

Հանդէս ...

... խօսակցութիւնը ...

[illegible]

Երկաթուղւոյ պաշտօնատեղին 'ի Հայդարփաշա—Իզմիտ—Տիմինեանի Սագրանյ 1873 թուականին Փետրուարի :

Նոր հեղինակութիւն մը՝ ...

Այս երկը՝ Հայոց ազգին կրօնական, քաղաքական և բարոյական կացութեան վրայ մանրամասն տեղեկութիւններով մը նոյն պահին նկարագրուած աշխատութիւն մ'է, ...

Արդէն ազգայնոց յայտնի է որ 1867 տարուոյն սկիզբները Երիտասարդ ...

գէր Ա. Նալը՝ Թաղ. խորհրդոյ վերահսկողութեան նկատմամբ՝ խօսք մը մարդոց Ազգ. վարժարանին մէջ բարձած բողբոջներուն եւ ապիրատ աղաղակներուն կարեւորութիւն տալով յայտարարեր է թէ ժողովրդեան ոչ միայն չկրնար վստահութեան թաղական խորհուրդը իր պաշտօնին մէջ, այլ եւ փոփոխութեան մը ունենալ միայն պատրաստ չկրնար զօրութիւն ըսելու եւ խօսակցիլ է որ բողոքներն պէտք եղած անձը համարելի, սպասելի յայտարարութիւն մը ըսէ ատեանը եղած է, բողոքական անհրաժեշտութիւն մ'է։

Մեք չենք լսած որ Թաղական խորհրդոյ մը նախատեսակաց կարծիքը սատանոյաց համար՝ փորձութիւնն այս անդամ հակառակ ձայնակցական օրագիր մը ըսած ըլլայ, եւ այդ օրագիր գործադրելու պաշտօնէն ալ գերապատիւ փոխանորդին յանձնած. բայց քանի որ մէկ կողմէ այս լուրը կը հրատարակէ եւ գործը մերժած կը համարի, եւ միւս կողմէ Պատրիարքական փոխանորդին ալ յաւելուն կը պահէ ու չհերքեր կը համարձակինք ըսել թէ այս հակորդն յարաբերութիւն կամ փոխանորդին դրդման եղած է եւ կամ Պատրիարքական փոխանորդին անուսյայտութեամբ։

Պատրիարքարանը՝ որ այդպիսի օրինաց ամենէն գործադրութեանց հսկիչը պարտի պաշտօնէն ամենէ, մեզ ալ ամբողջութեամբ կը պատմէ իր այս հակառակութեան անանուութեամբ։

Խնդրեմ Տէր, հերքման՝ ի յայս բնական հանելէք մեր յօդուած թղթոյ ընդունելով մերձաւորագոյն մեր ամենայնի հաւատալին։

8 փետր. 1873 ***
Ատամերա

10 փետր. 1873 ի Պոլիս

... Խմբագիր.

Խմբագրութեան Գ. Տէրէմեզեան հայրենասէր երիտասարդին դէպ մէջ միածին բռած ազնուութեան յորդորական Տփխիսի Ազգին շարաթամերութեան, կը յուսայինք որ փնտրել երիտասարդը՝ ինչպէս ամէն ատեն ՚ի Հայաստան բռած ճանապարհորդութեան միջոցին, նմանապէս եւ այս անգամ ըրած ազնուութեամբն՝ թէ Թաւագածոյ եւ Լեմիանոյ ժամուց միջոցին եւ թէ Հյտ. կոմիզմիական առաջին ՚ի գիտն ատենով կարեւոր տեղեկութիւններ կը հաղորդէր առ դօրամա կոտորած ՚ի հրատարակութիւն։

Ծանոյն կը յայտնեմ որ Գ. Տէրէմազեան՝ փախուստի մեր յուսոյն պատասխանելով՝ ամէն խոստումն ՚ի յայտ ածելու եւ իրաց միջոցին ... փոյթ հասարակաց ունեցած կարծիքը յառաջելու, կը մարդոց ատեանին հրատարակ դրալ, եւ Լեմիանոյ մէջ տեսած աղդամուտ կրտսութեան մանրն գրուած յուշը՝ իր բարեկամներէն միայն եւ եթէ կը հաղորդէ ՚ի փառութիւն։

Տէրէմազեան այս յուշ կեցծիք

չէ տեղեկութեան, այլ ինչպէս կը յառաջանք ծանօթիւ եւ իրաւացի. ասոնք կը խորհրդակ որ հրատարակ ընելով ձգէ իրը ամբողջական ող՝ հրատարակելի ինչ ՚ի աւելորդութիւն հետաքրքիր ազգայնոց։ Մնամ...

ՍԻԻՓ

Խոյեան Հայկին Հէմամ Արծուին վարժարանական սրգայիին չորանմանութիւնը, որ քանի տարիներէ ի վեր հրատարակութիւն դադրած էր, աստ այս ակիզբէն վերստին հրատարակելի սկսաւ վարդապետ փոխքին, խմբագրութեամբ Միծարդ աղ Պ. Ա. Ս...եան Այնճեան։

Տարեկան գինն է ի Պոլիս եւ այլ Օսմանեան քաղաքաց համար 6 դահեկան. Միջեւս մէկ թիւրիլը 25 փարա։

Բաժանորդագրութեան տեղին է ՚ի Կ. Պոլիս Սաֆէի խանը Զատէեան Մէկիւք ազգի ամիսարկ։

22 փետր. 73 Բերա

... Տէր.

Կոպրոյմ ձեզ որ ներկայ ժամանակոյս մը բարեհաճիք ձեր պատուական լրագիրներուն մէջ բաց փորձ հրատարակել։

Փետր. 17 (1 մարտ) յապսե գիշեր փառաւոր եւ շքեղ պարահանդէս մը տրուեցաւ ի Պոլիպոլսոյ Թատրոն՝ զիմնական կամ յայց ՚ի նպաստ Վարդուհեան ընկերութեան, նախագահութեամբ Վսեմ. տեարց Մինասեան Պէյ Տէնդ, Տերման պէյ, եւ Ալոուրեան Միքայէլ էֆէնտի։ Պարահանդէսին կարգադրութեանը համար հանձնաժողովին անդրէն ժողով մը կազմուած էր որ անոնց քանի եւ փայլ ՚ի գործ ածեր է, է հանդիսական եւ արդիւնաւոր հանդէս մը ընծայելու համար ազգին։

Իրարանցումը որ գիշերն արդէն որ այս Վարդուհեան ընկերութիւնը հանդիսալէն ընկերութեան մէն էր կամ լաւ եւ յաջողելու կարծուած հանդիպումը ընկերութեան. փրկագործութիւն է ըսել այս մեծամիտ, եւ որոյ նպատակն է հող որբոց համար այդպիսի վարժարան մը բանալ դէպ ՚ի կրթական նախապատրաստութեան կամ լաւ օրուէ կրթութիւնը ու զատութեական ժառանգութիւն պահանջմանց հանդիսացեալներ։

Տուեալք պարահանդէսին ձեռնարկութեանց եւ Վարդուհեան ընկերութեան դրութ կեցողներ՝ թնդհանուր ազգին փառասորութեանը արժանի անձինքներ ըլլալով պէտք է ամենամեծ որ այս պարահանդէսին սրահները ամենայն ժողովրդեան հանդիսաւորներին շատացաւ, ու պատիւ յօդուն նման այն ձեռնարկութեանը՝ որ այլ եւ այլ գեղեցիկ նպատակներով հասարակած առանձինն ազգերին մտայն կամ անձինք մասնաբժեան մէջ թադրուած արժանացած են։

Կրանի թէ պարսից գիշերն ատենի ժողովրդ, միջոցներ առնոյ առնով ի դրած գեղեցիկ եւ յլեղեցիկ միանգամայն որ հէջէն այդ այս միջին սարքերուն մէջ այս աւելի նորով մեր ազգին գեղեցիկ ունեկին իրենց սրտին մեծանդութեամբ

գործածած էն. մէկէ մէկի ամեն չ՞ որ միայն մեր ատեն անդեն մնացած է օտարոց ատեն պաշտօնատարներն. կը փափուկ ... Փորլիի մեր ամենական կաթունքներէն եւ չեղինոց նման մեր ատեն յարդարանը եւ մեր սուրբին գործերը հարուստներ։

Գ. Էղեռ...եան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՏԻ ՏՐՈՅ
1870—1871
ՑՈՒՑԱԿ 34

Նախորդ հրատարակութեան գումարը	480330
Յեծապատիւ էֆէնտիք	
Ասատուր Գաւթեան	75
Այնաճ Գէորգեան	75
Մ. Գեվոնդ Գրիգորեան	75
Խաչատուր Զամճեան	75
Յակոբ Մարտիրոսեան	25
Համբարձում Այվազեան	75
Կարապետ Քէշիշեան	50
Առաքել Կիւլպէնկեան	75
Կարապետ Թէրզեան	75
Սարգիս Զարմանեան	75
Բաղդասար Բերպերեան	75
Կարապետ Գարաեան	25
Թորոս Լութֆեան	25
Գրիգոր Զաքարեան	25
Թագւոր Օհանջանեան	25
Յովսէփ Ծաղկոր	25
Խաչատուր Աստուածատուրեան	25
Յակոբ Յարութիւնեան	25
Նշան Ակսորեան	50
Մարտիրոս Պարունեան	25
Եղիա Իզմիրեան	25
Սահակ Մարտիրոսեան	25
Յակոբ Մանուկեան	25
Խաչատուր Յակոբեան	23
Պողոս Պօղիկեան	25
Աբէլ Պետրոսեան	25
Գալուստ Աբրահամեան	25
Թորոս Փիլիպպոսեան	25
Գէորգ Թորոսեան	25
Կարապետ Գէորգեան	25
Արթին Յովհաննէսեան	25
Յարութիւն Աբրահամեան	25
Պաղտասար Յակոբեան	25
Յովսէփ Կարապետեան	25
Կարապետ Աճեմեան	25
Ջօրճ Մնացականեան	25
Յովհաննէս Միքայէլեան	25
Տիգրան Յակոբեան	25
Առաքել Թագւորեան	25
Մանուկ Բոյաճեան	25
Յակոբ Ասլանեան	25
Յարութիւն Յովհաննէսեան	25
Յակոբ Միքայէլեան	25
Թադէոս Վարդանեան	25
Նշան Ռաֆայէլեան	25
Յակոբ Սարգիսեան	25
Սահակ Սարգիսեան	25
Կարապետ Վարժապետեան	25
» Տ. Պողոսեան	25
Մկրտիչ Կարապետեան	25
Համբարձում Յարութիւնեան	25
Յովհաննէս Շիրինեան	25
Մանուկ Յովհաննէսեան	25
Մովսէս Վարդանեան	25
Առաքել Մանուկեան	25
Մովսէս Մանուկեան	25
Կարապետ Յովհաննէսեան	25
Գրիգոր Մարտիրոսեան	25
Նազարէթ Կարապետեան	25
Կարապետ Առաքելեան	25
Մկրտիչ Յարութիւնեան	25
Նշան Մինասեան	25
Կարապետ Եղիաեան	25
Նշան Յարութիւնեան	25
Յովսէփ »	25
Յարութիւն Սարգիսեան	25
Սարգիս Համբարձումեան	25
Պետրոս Եղիաեան	25
Կարապետ Լութֆեան	25
Մարտիրոս Գէորգեան	25
Կարապետ Մնացականեան	25
Խաչիկ Մարգարեան	25
Միքայէլ Զորայեան	25
Աստուր Յովսէփեան	25
Համբարձում Սարգիսեան	25
Սարգիս Սարգիսեան	25
Գալուստ Յակոբեան	25
Սահակ Մաթոսեան	25
Կարապետ Զուխաճեան	25
Նիկողոս »	25
Սահակ Աղաբէկ	25
Ռափայէլ Պէլէճի	25
Յարութիւն Ռափայէլեան	25
Յովսէփ գրագիր	25
Սենեքեան Տէրզաքեան	25
Գէորգ Արրահամ	25
Յովհաննէս Ի. Թաշճեան	25
Գումար	483225

31 յունվ. 1873
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Գում-Գափու

Ի Գիւղաց Ազգ.
Վարչ. Տնտ. խորհրդոյ
Գանձապետ
Գ. Գ. Պէրպէրեան

ՄԱՀԱՐԱՆԱԿԱՆ
ՀՐԱՀԱՆԳ
ԹԵՂԱՄԱՆ ՃԱՐՃՐԴՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԿԱԹԵՐԱՑԵԱԼ Ի ԽԱՌՆ ԾԱՂԿԱՑ
ԿԵՏՐՈՆԵԱՆ ԿԱՇԶՈՒԹԵԱՆ
ՆՈՑՆ
ՍԵՂՈՒՑԻՆ ԿԱՇՈՐԵԱՑ ՀԱՄԱՐ
ՆՈՑՆ
ԴԱՐՍՈՒՑ ՀԱՄԱՐ

Այնն գրախածատոց քով կը գտնուին Ամէնքին եւ երկրորդին գինն է 2 դեկ. իսկ երրորդին 3 ղր.։

ԳԼՈՒԽԱԻՈՐ ՀԱՅԵՑՄԻՆ ԿԵՏԸ

Խաղին գնոյն բաղձութեամբը պատահուած, որ Գրինդուսի հասարակութիւն առաջին տարին է, պէտք է չէ մոռացնել, մանաւանդ հիմա, այն խարդախութեան, որ մեր գործարանին գրքին ներքեւ կը պահուըտին, ինչ օրդոյրդ, ինչ խարդախութիւն չէն կրնար ընել այն խարխլումները, որ մեր ատրողութեանը գովեալ եւ ամէն յաջողութիւնը միւսեւ հնոյն հասուցին, որ խռովքը զմեզ մօտ կանանց ապշած կը գնեն։

Նըւ

Իբրեւ ճանապարհորդական մի շատակարան, մեծաւ գիրքը՝ ոչ սակայն հնատիպական իրաց եւ գիտաց պատմութիւններով կը պատմէ, այլ առողջ միջոցաւ եւ առողջ ու երկիւղածի գիրքեր ներկայացնելով։

Այս իբրեւ երկրորդ խաւարն գործ Երէ...օգ. ...-ի ...-ն չատ բնդ արժանի եկեղեցական ամփիք կը պարզէ Հայկէն ժողովրդոյ կենին, ժեղերուն եւ ուսմունքներոց միջոց, եւ բնաւ պայծառ, կարծեմ, այն ազնուութիւնը մեծ կարեւորութիւն կրնայ ունենալ բանասէր ընթերցող։

Արդարեւ եւ բարոյին քարոզներին եւ ճանապարհորդներուն անմոց հրատարակած գրքերէն՝ Հայկական գիրքը, երկիրն արդիւնաւորութիւններէն ու այլ եւ այլ ազգային պատմութեան մասին բաշ կարծր ծածուկ մնացած էին. բայց միայն յայտնի Արեւելեան ժողովրդոց անուսութեանը՝ Հայկէն միանաւ ներկայացնել գրութիւն մը ունեցած չէինք։

Այսպէս է թէ չատ պատմութիւններու մէջ Արեւմտեայց ազգին իբր անտարբեր կամ անճանաչ երեւցող իրերը՝ Արեւելեայց նկատմամբ կարեւոր եւ փոխադարձաբար՝ անոնց ուշադրութիւնը վրայ ու բնական՝ ասոնց աւելի. ասիական ատարեաց կը նայցուին։

Ուստի, իր պարզութեամբ իր դատմանց ու զարմանք հաւանաբար մի եւ նոյն երկրին յատուկ ու փոխանցող ազգային անձինք անձնուն հանգամանքներ անուանց, այլ եւ այլ դարերոյ նկարագրին ատեն իրարու սերտ կապ ունենալու լուսաւորութեան մէջ։

Ասոր այս նկարագիր, արժ. Տիմոթէոս վարդապետ, Նիւթական ճանապարհորդ նկարագրութիւններուն մէջ կատարելապէս յաջողած է։

Պանոյխ...եան գրքին մէջ ՚ի անոց տարբեր բանած ձեւերը՝ Հիւսիսային երկրին ծանօթ նմանը, անոնց արժանահատ այն եւ ... թէ բողոքը ՚ի լոյս դրածներն—նմանէս հնդկաստանին ալ արդէն մնացած է—ուրիշ ուրիշ ատեն ակնարկին կը կարդանք։

Այս կարդ են Փուսհ...եան յառակաց գործը, Հայկէն հին արուեստի վերաբերեալ սրկահներ եւ այլն, որոնք թարգմանի, կամ առանձին ձեռքբերած ուղղութիւններ ըմբռնած, մանաւանդ իրերը արդիւնաւորաց ուսելի կ'ուզէ ընթերցող։ Թէ կրթական գործով զուարճահամար ուղղութիւններ առաջադրեալ ճանապարհորդաց գրութիւններուն մէջն այ պակաս չեն։

Ընդհանուր առաւելութեամբ չմը փափաքինք ըսել՝ որ մեծաւ գիրքը ազգին եկեղեցական գրական պատիւ կը բերէ, անոր աշխարհագրական եւ ուսումնական անձեր պարունակութեան մէկ շատախօսի սարք ամէն ընթացած լիովին համար։

(Շարունակելի)

Ա. Ց. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Ցանկան հասարակաց բարօրութեան եւ առաջնութեան կը յորդորենք մեր յաճախորդները, որ մեր անունը կրող հաստատութեան ուրիշ նման յիշել մեր հաշիւնուն, մեր նշրապահիկ գնողաց ոտնահարած սնկէրծութեանը գիմելով։ Ցորչափ չկայ որ այս պատուասիր միջնորդները ոչ ոք կը սկսեն՝ Պոլիսքանի ճշմարիտ հասարակարգ[illegible] ... մեր թորիշի գնողաց ... կամ մեր թղթատիկիններէն, եւ կամ իրենց երկրին ամենէն յարգել վկայութիւններէն։

NORTHERN

ՆՈՐԹՀԷՐՆ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՐԱՅԻ ԵՒ ԱԲԷՐՏԻՆԻ

2,000,000 Լիրա Սթէրլին դրամագլխով։

Այս ընկերութեան գործակալին իշխանութիւն տրուած է հրդեհի դէմ շէնքեր, կարասիներ եւ վաճառքներ ապահովելու, ինչպէս նաեւ կենաց վրայ ապահովութիւններ գործադրելու։

Ապահովեալ կորուստները առ. վճարուելու կը վճարուին ատարագրութեամբ։

Գործակալ

ՅՈՎՀԱՆ Մ. ԹԷՕՆ

Կալաթիա Գարագէօյ Ճէլէպի խան

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Եկեղ երկաթուղւոյ ... ուղղութեան նաւամատոյցը յանձնելու պայմանաւ 30.000 ... ձեռնարկի ըրնձ կնահաւորեաւ սկսի գրուելին 'ի Տարի Շուրա։

Տալ ուղղիները հոն երթան

6 փետր. 1873

ի Դուռն Սպարապետաց

Պէյքօզի Տապագագիանէ... 15ին 3.500 ... Աշուղի ... գնահատութեան սկսի գրուելին 'ի Տարի Շուրա

Տալ ուղղիները հոն երթան

7 փետրվար 1873։

Ի Դուռն Սպարապետաց.

Կայսերական զօրաց պիտոյից համար ամէն ամիս 80000 կամ 100.000 օխայ ... ձեռնարկի երրինձ գնահատութեան սկսի գրուելի երեքշաբթի օր փետրվարի 13 ին 'ի Տարի Շուրա։

Տալ ուղղիները հոն երթան։

5 փետրվ. 1873

ի Դուռն Սպարապետաց

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1873 ՓԵՏՐՎԱՐ 10 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ 'Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԽՁՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒ ՆԵՐԸ

Ժամ Թիւ — Եւրոպական եզերք

1	4	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)։
1 43	20	[illegible]
2	28	[illegible]
3 30	32	[illegible]
4 43	20	[illegible]
6 43	6	[illegible]
8 43	25	[illegible]
10	2	[illegible]

Արեւելեան եզերք

1 45	21	[illegible]
1 45	22	[illegible]
2 45	5	[illegible] (Ուրբաթ օրերը ժամը 2 1/2ին)
2 50	2	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)
3 20	23	[illegible]
4	22	[illegible]
4 45	5	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)։
7 43	28	[illegible]
10 30	21	[illegible]
10 45	22	[illegible]

Ասիական եզերք

1 30	21	[illegible]
1 30	6	[illegible]
2	25	[illegible]
3 30	31	[illegible]
3 45	17	[illegible] (Ուրբաթ օրերը [illegible])

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԽՉՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

2 45	6	[illegible]
3	20	[illegible]
5	25	[illegible]
6 30	28	[illegible]
8	2	[illegible]
8 31	23	[illegible]
9 45	4	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)։
10 15	20	[illegible]
10 45	32	[illegible]
11 15	25	[illegible]
11 30	21	[illegible]

Արեւելեան եզր

2 30	23	[illegible]
3	22	[illegible]
9 45	21	[illegible]
10 30	22	[illegible]
11	31	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)։
11 25	6	[illegible]
11 45	23	[illegible]
11 45	2	[illegible]
12	22	[illegible]

Ասիական եզերք

3 30	5	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)
9 30	5	[illegible] (Բացի ուրբաթէ)։
10 30	28	[illegible] Ուրբաթ օրերը ժամը 10 1/4ին
11	17	[illegible]
11 30	5	[illegible]

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

12 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆԵՐԱՅԻ ՀԱՐՅ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԻՆ

Լոնտրա 3 ամիս զուրուշ	110 30—111
Փարիզ	23, 23.5

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

12 ՓԵՏՐՎԱՐ

Անգղ. լիրա	զուրուշ	110.40
Նաբոլէոն ոսկի	»	87.12
Իմփէրիալ ոսկ	»	89.10
Օսմանիէ	»	51.20
Հինգ ֆրանք	»	—
Չէրքէզ	»	102.20
Փլին	»	115.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 12 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարմիր	Պէսարապիա	40	— 42
»	» Ազաք	38	— 42
»	» [illegible]	30	— 32
»	» Պուլկար	30	— 32
»	Թէքիրտաղ	—	—
»	կակուղ Ազաք	42	— 47
»	» Պէսարապիա	32	— 35
Գարի Ռուսիա		38	— 40
Ցորեն [illegible]		—	—

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Անգլ.	Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի գումար	»	»	525.802
Ծախքէն աւելցած	»	»	250.000
Հրդեհի ... տարեկան հասոյթը	»	»	705.609

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած, եւ իր դրամագլխին ... մեծ ընկերութեանց կարգն անցած է։

... ի. Պոլսոյ եւ Ղալաթիոյ ... ապահովել կու տան ... գործարաններ եւ կարասիներ ...

Ուրիշ մանրամասն տեղեկութեանց համար ... Ղալաթիա ... ԱՆԻԿԵՄ Բ. ՍԱՅԻՍԻ որ ընկերութեան ... գործակալն է։

LLOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

(ՄԱՔՈՒՐԹԱ)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԹԷՐԹԱՈՒՐՅԱ

Այս ընկերութեան կ. Պոլսոյ գործակալութիւններն (աճէնցիա) տրամադրութիւն ունին Ծովային, Ցամաքային եւ Գետի վրայ վաճառք ապահովելու։

Ամեն մանրամասն տեղեկութեան համար դիմել է դիմել ապարակիներ։

ԱՐՄԱՆ ՀԻԼՖԻՆԿ	ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ
Ընդհանուր Գործակալ	ԲԷՐՄԷՑ
Գալաթիա	Գործակալ
Թօմրուքճեան փողոց	ի Փանճէլ դուռ
թիւ 2	կ. Պոլիս

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏԷՐԷՆ

Կ. Օ. ԽԱՉԻԿԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ ... ԽԱՆ